

87851

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

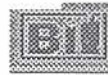
X. MİLLÎ MEVLÂNA KONGRESİ

• TEBLİĞLER •

Cilt I

KONYA VALİLİĞİ
İL KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ

BİOFARMA İLAÇ SANAYİ VE
TİCARET ANONİM ŞİRKETİNİN

KATKILARIYLA

2-3 MAYIS 2002 - KONYA

ISBN: 975-448-164-4

Bu bildiri kitabının basım ve kağıt masrafları Konya Valiliği İl Kültür M d rl     ile Biofarma İlaç Firmsının katkılarıyla bir kültür hizmeti olarak kar şılammı tır.

Selçuk Üniversitesi Basımevi 2002 – KONYA

MUTEZİLENİN KADER İNANCINA KARŞI, HZ. MEVLANA'NIN GÖRÜŞÜ VE BUGÜNKÜ MEVLEVİLİK

Şefik CAN

Em. Öğr. Albay

Dikkat ediyorum, Mevlana hakkında yazılan bazı kitaplarda radyolarda, televizyonlarda, Mevlana'ya dair yapılan konuşmalarda, Mevlana sanki Hz. Muhammed'in yolunda değilmiş de başka bir yolda imiş gibi gösterilmektedir.

Öyle ki dinde reform yaptı ve dini inançları kendi anlayışına göre yorumladı diyenler de var.

Halbuki bu görüşler tamamıyla yanlıştır. Çünkü bütün veliler gibi Hz. Mevlana da Hz. Muhammed'in yolunda yürümektedir. Yaşadığı müddetce de islami olmayan bir çok görüşlerle mücadele etmiştir.

Hız. Mevlana'nın mücadele ettiğı islami olmayan düşüncelerden biri de mu'tezilenin kader inancıdır. Şimdi biz mu'tezile ve kader inancı hakkında biraz düşünelim.

Mu'tezile : Vasil bin Ata tarafından kurulan ve aklı yani düşünceyi nakilden yani dini delillerden önde tutan ve bazı hususlarda ehl-i sünnet görüşlerine aykırı düşen bir fırkaya verilen ad. Arapça "i'tezele" kökünden türemiş bir deyimdir. Çünkü Vasil bin Ata Hasan-ı Basri hazretlerinin talebesi idi. Aklına ve şahsi düşüncelerine kapılarak hocasının ders halkasından ayrıldı. İslam'a aykırı bazı görüşleri benimsedi. Bu sebeple buna uyanlara, onun fikirlerini kabul edenlere "mu'tezile " denildi. Daha sonra çok genişleyen ve felsefi görüşleri ihtiva eden bu mezhep şu hususlarda İslami yoldan ayrılır.

Bunlar ilahi takdire inanmazlar da insanın kaderini kendisinin hazırladığını ileri sürerler. Bu sebeple bunlara kaderiyeci de derler.

Cenab-ı Hakk'ın sıfatlarını, yaratma gücünü tanımazlar.

Mi'raca inanmazlar. "Bu bir rüyadır." Derler.

Cin ve şeytana da inanmazlar. "Cinler, zeki ve akıllı insanlardır. Şeytanlar da insanlar arasında gördüğümüz kötü kişilerdir." derler.

Mu'tezileye göre, kötülerin cezalandırılması ve iyi kişilerin mükafatlandırılmasında Cenab-ı Hakk haşa mecburdur.

Cenab-ı Hakk'ın öteki dünyada yani Ahiret'te gözle görülmeyeceği inancındadırlar. Halbuki islami inanç sahipleri Cenab-ı Hakk'ın Ahiret'te müminlere görüneceği kana'atini beslerler. Bunu en büyük lutuf ve ihsan sayarlar.

Kur'an'ın ve Allah kelamının mahluk, yani yaratılmış olduğuna inanırlar. Bu aykırı inançları yüzünden Mu'tezilenin, peygamberimizin bir hadislerinde haber verdiği gibi yetmişiki sapık fırkalarından biri olduğunda şüphe yoktur. Bu gün de müslümanlar arasında bu sapık inançta olanlara rastlanmaktadır.

Hucviri Hazretleri'nin Keşfu'l-Mahcub adlı kitabında bulunan Hasan-ı Basri Hazretleri'nin, Hazreti Hasan (r.a)'a yazdığı bir mektup ile, aldığı cevabi mektubundan birkaç cümleyi buradaki konuyla ilgili olduğu için almadan geçemedim:

Mu'tezile yolunu açan Vasıl ibn Ata (699-748) bu yolu, veli Hasan Basri Hazretleri'nin dersinden ayrılıp, kader hakkında İslama aykırı inançlar yaymaya başlayınca, Hasan Basri Hazretleri üzülmüş ve tereddütler içinde kalmış, o zaman hayatta bulunan Hazreti Hasan (r.a)'a bir mektup yazmış; mektubunda: (Ey Allah'ın Resulü'nün torunu ve gözbebeği, Allah'ın rahmeti sizin üzerinize olsun. Siz Haşim Oğulları deryada yüzen gemi gibisiniz. Karanlıklar içinde parlayan yıldızlarsınız. Doğru yolu gösteren işaret taşları gibisiniz. Size tabi olanlara kurtuluş yolunu gösteren din adamlarısınız. Ey Peygamber (s.a.v)'in torunu, kaza ve kader karşısında bizim irademiz hakkında şaşırıp kaldık, ihtilafa düştük, bu hususta sizin görüşünüz, fikriniz nedir? Siz Peygamber (s.a.v)'in neslinden gelmesiniz, sizin bilginiz Allah'ın ilhamı iledir).

Bu mektuba Hazreti Hasan şu cevabı verdi: "... Şaşırıp kaldığınız ve ihtilafa düştüğünüz kader meselesi hakkındaki mektubunuzu aldım. Bu hususta benim kanaatim şudur: Kadere, hayrın ve şerrin Allahtan olduğuna inanmayan kimse kafirdir. Bir kimse kendi işlediği günahları, Allah'a havale ederse facir olur, günaha girer..." (Keşfu'l-Mahcub, Jokofski nüshası, s.87)

İlk müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'in emirlerine ve sevgili Peygamber Efendimizin hadislerine tam manasıyla uyarak, kader konusu üzerinde pek fazla durmuyorlardı. Bu hususta Lâ tefekkerû fi kaderillah hadisine uyuyorlardı (Kader hakkında düşünüp fikir yürütmeyiz), münakaşalardan, birbirine zıt düşen hükümlerden kaçınıyorlardı. Fakat İslamiyet etrafa yayılınca, yeni zaptedilen yerlerde yaşayan insanların inançları ile müslüman inançları karşı karşıya geldi. Bilhassa Yunan filozoflarının eserleri Arapçaya tercüme edilince, müslümanlar arasına felsefi düşünceler yayıldı. Ancak İslam bilginleri tarafından, İslami olmayan düşüncelerin, İslami esaslara uymayanları reddediliyor, uyanları da hikmet olarak kabul ediliyordu. Peygamber Efendimizin "Hikmet, müminin kaybettiği malıdır, nerde bulursa onu alır" emrine uyarak, İslam alimlerinden bir kısmı felsefi düşüncelere önem veriyor, onları İslami inançlara uzlaştırmaya çalışıyor, bazı bilginler de felsefi düşüncelere itibar etmiyorlardı.

Hazreti Mevlana'nın babası Sultanü'l Ulema Hazretleri, daha Anadolu'ya göç etmeden önce Belhde felsefi görüşleri benimseyen Fahreddin Razi ve onu himaye eden Harzem Şahla bu yüzden araları açılmıştı. Babasının yolunda ve meşrebinde olan Hazreti Mevlana da, felsefi görüşlere değer vermiyor, İslami olmayan inançları reddediyordu. O devirde kader konusu üzerinde, birbirine zıt iki görüş, İslamlar arasına yayılmış münakaşa edilip duruyordu.

Hazreti Mevlana'nın reddettiği bu görüşlerden birisi Vasil ibn Ata'nın kurduğu Mutezile grubunun inancı idi. Mutezileye göre, insan kendi kaderini kendisi, çizer. Kul yaptığı işlerin halıkıdır. Küfür ve günahlar Allah'ın takdiri ile değildir. Böylece Mutezile, kulun yaptığı işi, kendi irade ve ihtiyarı ile yaptığına inanır.

Hazreti Mevlana'nın kader konusu üzerinde reddettiği İslami olmayan ikinci görüş, Cebriyyeci görüş idi. Cebriyyeci biraz önce arz edilen Mutezile inancının tam zıttı olarak, kuldaki irade ve ihtiyarı reddeder. Bütün hadiselerin değişmez surette önceden takdir ve tesbit edildiğine inanır. Bu inanca göre, her hadise sakınılmazdır. Ne kadar çalışılsa, vukua gelecek olan birşey men edilmeyeceği gibi, vukua gelmeyecek olma bir şey de vukua getirilemez. Hazreti Mevlana ; Peygamberimiz (s.a.v) Efendimizin tam yolu olan Sünnet Ehlinin inancındadır. Bu inanca göre kulun kendi iradesi ile işlediği işlerin de, iradesi dışında vukua gelen işlerin de yaratıcısı Allah Taaladır. Allah kullarına cüz'i bir irade vermiştir. Kul bu iradeyi bir işe sarfeder. Kulun yapmak istediği iş, ilahi takdire uygun düşerse Allah Tââla o işi takdir buyurur, o iş olur. İşte kulun iradesi azmi, o işi yapmak istemesi kendine aittir.

Böylece, herhangi bir iş, bir hadise kulun çalışması, Hakkın da takdirine uygun düşerse, o iş olduğuna göre mümin, kadere iman etmekle beraber, cebre inanmaz. Çünkü yukarda belirtildiği gibi, cebr inancına göre kul yaptığı hiç bir işten sorumlu değildir. Sanki o işi Allah insana zorla yaptırmaktadır.

Böylece, Muhammedi yolda olan diğer sufiler gibi, Hazreti Mevlana da kader konusunda Mutezile ve Cebriyye görüşlerini kınamış, tam Muhammedi yolunda yürüyerek, müminin kadere inanmak mecburiyetinde olduğunu belirtmiştir. Çünkü kaza ve kadere inanmak imanın altı şartından biridir. Ancak kaza ve kadere inanmak herşeyi kadere bırakmak, yaptığı işlere karşı “kaderim böyle imiş” demek doğru değildir. Kendi cüz’i irademizi kullanmak suretiyle, durumumuzu iyi veya kötüye götürebiliriz. Eğer böyle olmasaydı, kaderimizi, alın yazımızı değiştirmek elimizde bulunmasaydı, yani irade-i cüz’iyyemiz olmasaydı, insanlar sadece alın yazılarını yaşasalardı, doğru yolu gösterecek peygamberler gelmez, insanlara nefisleri ile kötülüklerle savaş yolunu göstermezlerdi. Şu ayet-i kerime bu hali açıkça ifade buyurmaktadır:

“Sana gelen her iyilik Allahtandır. Sana gelen her fenalık da kendi nefsindendir”(4/79)

Bu sebepledir ki, Hazreti Mevlana: (Mesnevi, c.I, s.89)

“Gönlüne gamdan, kederden ne gelirse, onlar senin korkusuzluğundan ve küstahlığındandır” diye buyurmuştur. Burada dikkat edilecek bir nokta vardır. Hayır da şer de Allahtandır dediğimiz zaman, hayır da, şer de, iyilik de, fenalık da Allah’ın yarattığı seylerdendir, demek istiyoruz. Yoksa hayır Allah’ın lutfu, ihsanı, şer de kulun yaptığı kötülüğün, günahın bir mukabelesidir. Peygamber Efendimizin şu hadisleri bu konuyu aydınlatmaktadır. (Kazayı muallakı yani Levh-i Mahfuzu hiç bir şey değiştiremez. Yalnız dua değiştirir ve ömrü yalnız ihsan, iyilik artırır. Tirmizi). (Kader tedbir ile sakınmakla değişmez. Fakat kabul olan dua bela gelirken mümini korur. Taberani) Duanın belayı defetmesi de kaza ve kaderdendir. Şemsiye yağmura siper olduğu gibi, dua da belaya siper olur. Anlaşılması ve anlatılması pek zor olan bu kader ve cüz’i irade bahsini Hazreti Mevlana kendine has o güzel ifadesi ve harika sezisleri ile tam Muhammedi yolda yürüyerek açığa kavuşturmuştur.

Hazreti Mevlana’ya göre bizim ihtiyarımız, birşeyi yapabilme gücümüz, yani cüz’i irademiz, külli iradenin yani Hakkın tecellisinden başka bir şey de-

ğildir. Allahtan başka hiçbir şeyin gerçek varlığı olmadığından ve izafi varlıkların hepsi de Mutlak varlığın tecelli ve zuhuru bulunduğundan, irade ancak tek ve mutlak varlığındır. İzafi varlıklarda görülen irade, Mutlak varlığın iradesinin o varlıklarda zuhurundan başka birşey değildir. Aslında biz kudret-i külliyenin, mutlak varlığın, bir kelime ile Hakkın karşısında neyiz ki, kendimizi bir şey sanalım “şunu yaparız, bunu yapmak istiyoruz” diyelim:

(Mesnevi, c.I, s.601)

“Ey ruhumuzun ruhu, biz kim oluyoruz da sana karşı biziz diye ortaya çıkalım.

Biz yokuz, bizim varlıklarımız, gölgeleri var gibi gösteren gerçek varlık vücudu mutlak olan senden ibarettir. Biz fani şekillerde görülen gölge varlıkları.

Biz yok idik, bizim isteklerimiz de yoktu. Senin lutfun bizim söylemediklerimizi işitti.”

Gerçekten de bizler, var gibi görünen yoklardan ibaretiz. Ortada görünen, gezen, tozan bizim gölgelerimiz, hayallerimizdir. Gölgeler, hayaller ne isterler? Ne yapabilirler?

Mithat Bahari Hazretleri ne güzel söylemiş:

Varlığa ben seninle agahım

Var olan sensin ancak Allah'ım

Hazreti Mevlana cebr ve ihtiyar konusunu en güzel şekilde açıklar. Hz. Mevlana Mutezile'yi haksız görür. Cebriler de tamamıyla haklı değildir. Bizim de yapma gücümüz, ihtiyarımız vardır. Evet biz, bir ok bile atsak atan Allah'tır. Biz yaydan ibaretiz. Fakat feryadımız nasıl acizliğimize, zavallılığımıza delalet ediyorsa, utanmamız da bizim ihtiyarımıza, bizde cüz'i irade bulunduğuna delalet eder.

(Mesnevi, c.I, s. 615-619)

“Sen bu konunun açıklamasını Kur'an'dan oku, öğren. Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerimde Hazreti Peygambere “Attığın zaman sen atmadın.” (8/17) diye buyurmuştur.

Eğer biz, bir ok atarsak o ok atış bizden değildir. Aslında biz yay gibiyiz. Yayı çekip, oku atan Allah'tır.

Bu söylenilen sözler, cebri değil Cabbar ilahi isminin manasını açıklar. Allah'ın Cabbar sıfatını anmak ise, ona sığınmak, yalvarmak içindir.

Bizim ağlayıp inlememiz güçsüzlüğümüzün, kudretsizliğimizin, delilidir. Yaptığımız işlerden utanmamız da ihtiyarımızın, cüz'i irademizin bulunduğu göstermektedir.

Eğer bizde ihtiyar ve cüz'i irade olmasaydı, yaptıklarımızdan utanır mıydık? Bu sıkıntı, bu teessüf, bu hayâ neden ileri geliyor?

Halbuki sen yapmak istediğin her işte, kendi kudretini, yapma gücünü açıkça görüyor, cebri düşünmeden bunu ben yaptım diyorsun. Meylin ve isteğin olmayan işte de bu Allah'tandır diyerek cebri oluyorsun.

(Mesnevi, c.I, s. 1480-1482): "Hakk'ın yaptıklarını da gör, bizim yaptıklarımızı da gör. Her ikisini de gör ve bizim de yaptığımız işler olduğunu bil. Zaten bu meydandadır.

Eğer ortada halkın yaptığı işler yoksa, herşeyi Hak yapıyorsa, şu halde kimseye bunu neden böyle yaptın deme.

Hakk'ın yaratması, bizim yaptığımız işleri meydana getirmektedir. Bizim yaptığımız işler, Hakk'ın yaratmasının, onun takdirinin yerine getirilmesidir."

Anlaşılması ve anlatılması zor olan bu kaza, kader ve irade-i cüz'iyeye meselesini bir takım örneklerle, biz gafillere açıkladıktan sonra Hazreti Mevlânâ bu hususta da yine çok sevdiği Allah'ına iltica ederek ondan yardım niyaz ediyor.

(Mesnevi, c.I, s. 1438-1443)

"Ey bize akıllar veren Allah'ım, bu zor meseleyi anlamak için bize yardım et, imdada yetiş. Aslında herşeyi ancak sen dilersin, sen yaparsın. Hiç kimse bir şey dileyemez ve yapamaz.

İstek de sendedir, biz kim oluyoruz, evvel de sensin ahir de sensin.

Hem sen söylersin, hem sen iştirsin, hem de sen olursun. Bizler yaptığımız birçok işlerle, var gibi görünen bu kadar varlığımızla yine yoktan ibaretiz.

Allah'ım bize emirler verdin, tekliflerde bulundun, kullukta bulunmamızı diledin, lütfet de secde rağbetimizi artır. Bize ibadet zevki ver. Cebr inancının tenbelliğinden bizi koru, cebr tenbelliği ile şevkimizi söndürme.

Cebr kâmil insanların kolu, kanadıdır, tenbellerin ise ayak bağıdır, zindanıdır.

Bu cebr inancını, sen Nil suyu gibi bil. İnanan kişiye su, inanmayana da kandır.”

Hazreti Mevlânâ'yı eserlerini okuyarak tanımak gerekir. Ne yazık ki ülke olarak okumanın idrâkine ermeyen, okumaya zaman ayırmayan bir toplum olduk.

Hazreti Mevlânâ'yı anlamak için yılda bir defa 17 Aralık Şeb-i Arus haftasında toplanıyoruz, semalar ediyor, neyler üflüyor, nutuklar söylüyoruz.

Fakat en önemli rehberimiz Hz.Mevlânâ'nın kitaplarını raflara gömüyoruz, bu eşsiz eserleri okuyup tetkik edip gereği gibi faydalanmıyoruz.

Halbuki batılilar Nicholson'un tercümelerinden, doğulular Pakistan asıllarından Hz.Mevlânâ'nın eserlerini bizden daha çok okuyor, tetkik ediyor, anlamaya ve yaşamaya çalışıyorlar. Bugün Türkiye ile kıyaslanmayacak kadar Amerika ve avrupada Hz.Mevlânâ'nın Mesnevisi okunmakta, hatta en çok okunan kitaplar listesinin başında gelmektedir. Bizler Hz.Mevlânâ'yı ne anlayabildik, ne de yeterince anlatabildik.

İzin verirseniz, yaşlı bir kişi olarak senelerce evvel yaşadığım bazı olayları örnek olması dolayısıyla, sizlere arz etmeyi faydalı görüyorum.

1940 senesinde, Akşehir'de bulunan Maltepe Askeri Lises'inde öğretmenlik yapıyordum. Akşehir'den trene bindim ve Konya'dan geçerek babamı ziyarete gidiyordum.

Bindiğim tren kompartımanında iki Hindistanlı müslüman vardı. Bunlar önceden Konya'da Hz.Mevlânâ'yı ziyaret etmişler, daha sonra Akşehir'e Nasreddin Hoca'yı ziyarete gelmişlerdi. Şimdi de bizimle geri dönüyorlardı. Yolculuk ettiğimiz tren Konya'ya geldiğinde orada onbeş-yirmi dakika bekledi. Bu bekleyiş sırasında bu iki Pakistanlı, ayağa kalktılar namazdaymış gibi ellerini bağladılar, tren Konya'dan ayrılıncaya kadar Hz.Mevlânâ'nın manevi huzurunda öylece tazim ve niyazda bulundular.

Konpartmanda bulunanlar, hepimiz bu davranışa hayran olduk, bu sevgi ve saygı karşısında hayretler içinde kaldık.

Ülkemizin manevi toprağında yetişen Hz.Mevlânâ'yı bizler yeterince idrak edemezken, başka ülkelerden gelenler bizlere yol gösteriyor, örnek oluyordu.

Aradan seneler geçti, 1964-1965 yıllarında bendeniz, Konya'da istasyon civarında bulunan bir ast subay okulunda öğretim müdürlüğü yapıyordum. Bir gün Aziziye Cami-i civarından geçerken, iki kişi yaşlı bir beye 'Hz.Mevlânâ'nın Türbesine nereden gidilir' diye soruyordu. Yaşlı bey önce 'siz nerelisiniz' dedi, 'efendim biz Niğdeliyiz' dediler. Niğde'den Hz.Mevlânâ'yı ziyarete gelen bu iki kişiye verilen cevaba lütfen dikkat buyurunuz.

"Hiç işiniz yok da, Niğde'den kalkıp tâa buraya kadar, bu adamı ziyarete geldiniz."

Bu adamı dediği Hz. Mevlana.

Sizlere yaşadığım bu iki ayrı örneği arz etmeye çalıştım.eğer bugün hala Hz.Mevlânâ'yı yanlış anlayan onu gerçek Muhammedî yolun dışında görenler varsa, bu Hz.Mevlânâ'yı anladığını, onu gerği gibi anlattığını, zanneden , bu yolda hizmetler veren bizlerin yanlışları, bizlerin eksikleri olduğu kanâatindeyim.

Gündeme getirmek, söz konusu etmek istemediğim, ama söylemeyi da görev saydığım bir şey var ki, o da, aslında Hz.Mevlânâ'ya ait olmadığı herkesçe bilinen, ama onun meşrebine uyuyor diye, her toplantıda, Hz.Mevlânâ'nın isminin anıldığı her yerde söyleyerek, insanların kulaklarını tıka basa doldurduğumuz; **"Gel, Gel Ne Olursan Ol Gene Gel"** Rubaisi.

Eğer bizler bu Rubaiye önem verdiğimizizin yarısı kadar bizzat Hz.Mevlânâ'nın gönlünün sesi, kendi Rubaisi olan; "Ben sağ olduğum müddetçe, Kur'an'ın kuluyum, kölesiyim. Ben Muhammed Muhtarın yolunun toprağıyım. Eğer benim sözümden. Bundan başka türlü manâ çıkarır anlatırlarsa, ben beni başka türlü anlatandan da o sözlerden de bıkmışım, usanmışım" diyen Hz.Mevlânâ'nın bir tek Rubaisini bile lâyıkıyla anlayıp, insanlara anlatabilseydik, bugün Hz.Mevlânâ bu kadar yanlış anlaşılmayacak, sanki Muhammedî yolun dışında, başka bir yol kurmuş gibi gösterilmeyecekti. Yukarıda arz etmeye çalıştığım o yaşlı bey gibi niceleri de bu yanlışla düşmeyecekti.

Üzülerek belirteyim ki, biz Mevleviler bile kendi içimizde ikiye bölünmüş vaziyeteyiz. Biri Şems yolu, diğeri Veled yolu.

Tam bir vahdet, birlik, aşk, muhabbet yolu olan her zaman birlikten bahsedene, bir Rubaisinde açıkça beni ikiliğe düşer sanma diyen Mevlânâ'nın yolu nasıl olmuştur sevenleri tarafından ikiye bölünmüştü. Yine izin verirsiniz, bunu da yukarıda arz ettiğim gibi hatıralarımdan bahsederek açıklamak istiyorum.

Senelerce evvel İstanbul sahaflarda kitap satan, Hacı Muzaffer Ozak, Raif Yelkenci gibi çok yakın dostlarım vardı. Birgün Raif Yelkenci Bey, merhum, beni dükkanına davet ederek Mısır Mevlevihanesi Şeyhinin el yazması eski bir Hatıra defterini gösterdi. Raif Yelkenci Bey ile birlikte okuyup incelediğimiz bu el yazması hatıralarda Mısır Mevlevihanesi Şeyhi aynen şöyle diyordu:

Yeni Çeri Ocağı lağvedilinceye kadar, bütün Mevlevi tekkeleri birlik içinde, Hz.Mevlânâ'nın yolunda hizmet ediyorlardı. Yeniçeri Ocağı lağvedilince Bektaşî tekkeleri kapatılmış, müfrit olan Bektaş babaları da takibata uğrayınca, bazı Mevlevi tekkelerine sığınmışlar.

Bektaşî babalarının Mevlevi tekkelerine sığınmasından sonra, bazı Mevlevi tekkeleri Bektaşî babalarının tesirinde kalmış, diğerleri de Hz.Mevlânâ'dan sonra devam edip gelen yollarında yürümüşler.

Böylece Mevlevilik ikiye bölünmüş, Bektaşî meşreplilere Şems yolu, diğerlerine de Sultan Veled yolu denmiş.

Bendeniz okumuş olduğum el yazması bir hatıradan bunları size arz etmeye çalıştım. Elbette takdir sizlerin. Abdülbaki Gölpınarlı gibi değerli bir alimin Hz.Mevlânâ'dan sonra Mevlevilik adlı kitabında bu konulardan açıkça söz edilir.